

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/156/2014
Identifikačné číslo spisu:	4014200480
Dátum vydania rozhodnutia:	13.09.2016
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4014200480.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavaleca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľa: MUDr. D. K., bytom O., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta č. 10, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 23Sd/119/2014-23 z 08.09.2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 23Sd/119/2014-23 z 08.09.2014 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne č. XY z 11.04.2014 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XY z 11.04.2014, ktorým táto zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“).

Navrhovateľ si uplatnil nárok na starobný dôchodok od 17.12.2011. Z potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia VÚSZ-34839-NR/2014/0VZ z 31.01.2013 vyplynulo, že mu bol od 01.09.1995 priznaný starobný dôchodok podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. a bola mu započítaná preukázaná doba zabezpečenia od 18 roku veku do dňa priznania starobného dôchodku, teda podmienky nároku na dôchodok s prihliadnutím na znížený dôchodkový vek podľa § 132 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. posúdil a sumu dôchodku aj so zohľadnením dôb zamestnania získaných vo všeobecnom systéme už určil Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia.

Na určenie sumy starobného dôchodku mu bola zhodnotená doba štúdia od 17.08.1951 do 31.07.1952 v III. pracovnej kategórii, doba základnej vojenskej služby od 01.08.1952 do 31.07.1954 v I. kategórii funkcií, doba služby na vojenskej škole od 01.08.1954 do 31.08.1958 v I. kategórii funkcií, doba vojaka z povolania od 01.01.1965 do 31.01.1969 v II. kategórii funkcií, doba mimosúdnej rehabilitácie od

01.02.1969 do 31.10.1990 v II. kategórii funkcií, doba vojaka z povolania od 01.11.1990 do 31.08.1995 v I. kategórii funkcií. Vzhľadom na zhodnotenie týchto dôb poistenia, nárok na ten istý druh dôchodku za tie isté doby poistenia nemôže vzniknúť.

Navrhovateľ voči rozhodnutiu včas podal návrh na jeho preskúmanie, v ktorom uviedol, že on nie je poberateľom starobného dôchodku alebo výsluhového. Ďalej uviedol, že systém výsluhového zabezpečenia je osobitným systémom nezávislým od všeobecného systému sociálneho poistenia. Pri výpočte jeho výsluhového dôchodku nedostal žiadnu výhodu. Taktiež poukázal na tú skutočnosť, že sa cíti ako výsluhový dôchodca II. kategórie, pretože tí, ktorí mali šťastie a svoj výsluhový dôchodok dosiahli zo svojich funkcií v armáde po celý svoj produktívny vek, dostávajú v dnešných dňoch aj pomerný starobný dôchodok.

Krajský súd poukázal na to, že navrhovateľovi ako vojakovi z povolania bol od 01.09.1995 priznaný starobný dôchodok Vojenským úradom sociálneho zabezpečenia, príslušného podľa § 116 ods. 2 v spojení s § 142 ods. 4 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb.

Dňom 01.07.2002 nadobudol účinnosť zákon č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.“) a podľa § 125 ods. 4 citovaného zákona sa starobné dôchodky profesionálnych vojakov, na ktoré vznikol nárok podľa doterajších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa od účinnosti tohto zákona považujú za výsluhové dôchodky vo výške, v akej patrili ku dňu účinnosti tohto zákona ak sú k tomuto dňu vyplácané Vojenským úradom sociálneho zabezpečenia.

Pokiaľ zákonodarca vo vyššie citovanom ustanovení uviedol, že starobné dôchodky sa za určitých podmienok považujú za výsluhové, je zrejmé, že tieto starobné dôchodky sú naďalej starobnými dôchodkami podľa zákona č. 100/1988 Zb. a za výsluhový dôchodok sa iba považujú. Takýto záver vyplýva z rozdielných podmienok vzniku nároku na výsluhový dôchodok a nároku na starobný dôchodok ako aj z rozdielného spôsobu výpočtu a výšky starobných dôchodkov priznaných podľa § 22 a § 24 v spojení s § 132 a § 133 zákona č. 100/1988 Zb. a spôsobu výpočtu a výšky výsluhového dôchodku priznaného podľa § 28 zákona č. 114/1998 Z.z., resp. podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z.z.

Nakoľko nárok na starobný dôchodok navrhovateľovi vznikol podľa predpisov účinných pred 01.01.2004, ktoré vzhľadom na citované ustanovenia, príslušnosť odporkyne na rozhodnutie o tomto nároku vylučujú, tak krajský súd preskúmané rozhodnutie odporkyne považoval za zákonné a preto ho potvrdil.

Proti potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom poukazoval na rozpor medzi právnym názorom krajského súdu so stanoviskom ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky z 22.11.2013, ktoré k odvolaniu priložil. V súvislosti s týmto poukázal na požiadavku jednotného rozhodovania v skutkovo zhodných prípadoch. Ďalej predložil rozhodnutie odporkyne týkajúce sa inej osoby v skutkovo zhodnom prípade, kedy táto rozhodla odlišne. Z uvedených dôvodov navrhovateľ mal za to, že boli porušené jeho práva garantované Ústavou Slovenskej republiky. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok spolu s preskúmaným rozhodnutím odporkyne zrušil.

Odporkyňa k námietkam navrhovateľa uviedla, že tieto nepovažuje za opodstatnené. Poukázala na obsah spisového materiálu, z ktorého mala za preukázané, že navrhovateľovi boli Vojenským úradom sociálneho zabezpečenia započítané všetky doby poistenia, ktoré navrhovateľ získal od 18. roku veku do dňa priznania starobného dôchodku súčasne s prihliadnutím na znížený dôchodkový vek. Vzhľadom na uvedené, nárok na ten istý druh dôchodku za tie isté doby zamestnania navrhovateľovi vzniknúť nemôže. Preto navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

II.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „odvolací súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 subsidiárne § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“) a s prihliadnutím na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250s veta druhá O.s.p. odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p.) jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné a preto postupom podľa § 220 v spoj. s § 250l ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Z obsahu pripojených spisov vrátane administratívneho spisu odporkyne odvolací súd zistil, že navrhovateľovi bol od 01.09.1995 rozhodnutím Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. priznaný starobný dôchodok. Pre nárok a výšku starobného dôchodku mu bola podľa potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia č. VÚSZ-34839-NR/2014/OVZ z 31.01.2013 zhodnotená doba štúdia od 17.08.1951 do 31.07.1952 v III. pracovnej kategórii, doba základnej vojenskej služby od 01.08.1952 do 31.07.1954 v I. kategórii funkcií, doba služby na vojenskej škole od 01.08.1954 do 31.08.1958 v I. kategórii funkcií, doba vojaka z povolania od 01.01.1965 do 31.01.1969 v II. kategórii funkcií, doba mimosúdnej rehabilitácie od 01.02.1969 do 31.10.1990 v II. kategórii funkcií, doba vojaka z povolania od 01.11.1990 do 31.08.1995 v I. kategórii funkcií.

Od 01.05.1998 sa starobný dôchodok navrhovateľa podľa § 91 ods. 1 zákona č. 114/1998 Z.z. o sociálnom zabezpečení vojakov považuje za výsluhový dôchodok.

Pred 01.05.1998 boli podmienky nároku vojakov z povolania na starobný dôchodok upravené v Piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. (§ 132, § 133).

Navrhovateľovi ako vojakovi z povolania bol od 01.09.1998, teda pred 01.05.1998 priznaný starobný dôchodok, pričom o priznaní tejto dávky dôchodkového zabezpečenia rozhodol Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia, príslušný podľa § 116 ods. 2 v spojení s § 142 ods. 4 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov. Dňom 01.07.2002 nadobudol účinnosť zákon č. 328/2002 Z.z.

Podľa § 125 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z.z. „starobné dôchodky profesionálnych vojakov, ak ich služobný pomer trval najmenej 15 rokov, na ktoré vznikol nárok podľa doterajších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa od účinnosti tohto zákona považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu účinnosti tohto zákona, ak sú k tomuto dňu vyplácané útvarom sociálneho zabezpečenia ministerstva alebo Vojenským úradom sociálneho zabezpečenia.“

Pokiaľ zákonodarca vo vyššie citovanom ustanovení uviedol, že starobné dôchodky sa za určených podmienok považujú za výsluhové dôchodky podľa zákona č. 328/2002 Z.z., je zrejmé, že tieto starobné dôchodky sú naďalej starobnými dôchodkami podľa zákona č. 100/1988 Zb. a za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z. sa iba považujú, najmä na účely ich zvyšovania za dobu trvania služby. Taký záver vyplýva tak z rozdielných podmienok vzniku nároku na výsluhový dôchodok a nároku na starobný dôchodok, ako aj z rozdielného spôsobu výpočtu a výšky starobných dôchodkov priznaných podľa § 22 až § 24 v spojení s § 132 a § 133 zákona č. 100/1988 Zb. a spôsobu výpočtu a výšky výsluhového dôchodku priznaného podľa § 28 zákona č. 114/1998 Z.z. a podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z.z.

Rozlišovanie zákonodarcu medzi výsluhovými dôchodkami priznanými podľa zákona č. 114/1998 Z.z. a zákona č. 328/2002 Z.z. a starobnými dôchodkami, priznanými podľa zákona č. 100/1988 Zb., ktoré sú za výsluhové dôchodky iba považované, vyplýva aj zo znenia zákona č. 471/2003 Z.z. o zvýšení výsluhových príspevkov a výsluhových dôchodkov zo sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov v

roku 2003 (§ 1 až § 3).

Je nesporné, že navrhovateľovi bol starobný dôchodok priznaný podľa zákona č. 100/1988 Zb. Tento starobný dôchodok mu naďalej patrí a podľa zákona č. 114/1998 Z.z. sa považoval za výsluhový dôchodok a podľa zákona č. 328/2002 Z.z. sa za výsluhový dôchodok naďalej iba považuje. Výsluhový dôchodok podľa § 26 zákona č. 114/1998 Z.z. ani podľa § 38 zákona č. 328/2002 Z.z. mu priznaný nebol.

V žiadosti zo 06.02.2014 navrhovateľ žiadal o starobný dôchodok, ktorý žiadal priznať od 17.12.2011.

Žiadosť o zohľadnenie ďalšej doby zamestnania, ktorá nebola zohľadnená pri priznaní starobného dôchodku je možné posúdiť len podľa § 259 ods.1 zákona č. 463/2003 Z.z., t.j. podľa predpisov účinných do 31.12.2003.

O dávkach dôchodkového zabezpečenia profesionálnych vojakov rozhoduje Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne z 11.04.2014 vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, preto v súlade s § 250j ods. 2 písm. a/ v spojení s § 250l ods. 2 a s § 250ja ods. 4 O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní o žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok je odporkyňa viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 5 O.s.p.) a žiadosť navrhovateľa postúpi na rozhodnutie príslušnému orgánu v súlade s § 142 ods. 4 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb., t.j. Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia.

Úspešnému navrhovateľovi odvolací súd priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 250k ods. 1 za použitia § 250d ods. 2 O.s.p. Navrhovateľ do troch pracovných dní od vyhlásenia rozsudku trovy konania nevyčísľil a ani zo spisu ku dňu vyhlásenia rozsudku jeho trovy nevyplývajú, preto odvolací súd navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (§ 151 ods. 1 a 2 za použitia § 246c ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).